

ภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุที่ทำงานกับไม่ได้ทำงาน

สิงหา ชนสุภาณุเวช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุที่ทำงานกับไม่ได้ทำงาน

MENTAL HEALTH OF WORKING AND NON-WORKING ELDERLY

สิงหา ธนศุภานูเวช 5336442 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : กาญจนา ตั้งชลทิพย์, Ph.D., อุมารัตน์ กัทธราณิษฐ์, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงภาวะสุขภาพจิตรวมทั้งปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุที่ทำงานกับไม่ได้ทำงานในจังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้งเสนอแนวทางในการส่งเสริมภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากโครงการเฝ้าระวังทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการดูแลสุขภาพเพื่อเสริมสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2554 ที่ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล หน่วยในการวิเคราะห์ คือ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 4,424 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีภาวะสุขภาพจิตด้านสมรรถภาพของจิตใจ และคุณภาพของจิตใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยด้านการทำงานไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับภาวะสุขภาพจิต สำหรับผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ พบว่า มีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถภาพจิตใจและคุณภาพจิตใจของผู้สูงอายุที่ทำงานและไม่ได้ทำงาน แต่มีเพียง 3 ปัจจัย ที่สามารถส่งผลต่อผู้สูงอายุทุกกลุ่มที่นำมาศึกษา คือ การประเมินว่าตนเองมีสุขภาพดี การมีรายได้เพียงพอและยังมีเหลือเก็บ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยคือ 1) รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีการออมที่เหมาะสมและถูกต้อง ตั้งแต่ก่อนวัยสูงอายุ 2) ชุมชนควรสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ผู้สูงอายุ คนในครอบครัว หรือในพื้นที่ได้มีโอกาสมาร่วมกิจกรรมกัน 3) การทำงานสามารถส่งผลต่อภาวะสุขภาพจิตในทางอ้อม ดังนั้นรัฐบาลควรสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสทำงานและมีรายได้ที่เหมาะสม

คำสำคัญ : ผู้สูงอายุ / ภาวะสุขภาพจิต / การทำงานของผู้สูงอายุ

109 หน้า

MENTAL HEALTH OF WORKING AND NON-WORKING ELDERLY

SINGHA THANASUPANUWECH 5336442 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: KANCHANA TANGCHONLATIP, Ph.D., UMAPORN PATTARAVANICH, Ph.D.

ABSTRACT

The objectives of this study are to study mental health of working and non-working elderly in Kanchanaburi; factors which affecting their mental health; and suggestions to support elderly mental health. The study used secondary data from “The Demographic, Socioeconomic, Cultural Surveillance and Long Term Care for the Well-being of Thai Elderly in 2011” which was conducted by the Institute for Population and Social Research, Mahidol University. The population sample consisted of 4,424 elderly persons aged 60 years and above. The analysis used descriptive statistic and Multiple Regression.

The findings show that most elderly have moderate level of mental capacity and mental quality. Although working status has no significant relation to mental health, there are a number of factors which influence mental capacity, and mental quality of working and non-working's elderly. Self-assessment on health, adequacy of income, and participation in social activities are the only three factors that have influence all the elderly in the sample group.

Policy-oriented recommendations are as follows: 1) encouraging and providing knowledge to people regarding financial preparation during their earlier ages, 2) supporting social activities in which the elderly can participate in the community, 3) providing work opportunities for elderly to engage in with appropriate income.

KEY WORDS: ELDERLY / MENTALITY CONDITION / WORKING FOR ELDERLY

109 pages